

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Արվեստի և սպորտի
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ա. Ա. Բարսեղյան /Ա.Ա.Հ./

Արձանագրություն № 10

«06» փետրվար 2024 թ.

**ԱՍ/Բ-210 ԽՄԲԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ**

/Դասիչ, դասընթացի անվանում/

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.13.6 - «Երաժշտական կրթություն»
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Արվեստի և սպորտի ամբիոն
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ Առկա/հեռակա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա- 4-րդ տարի, 2- րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Պապանյան Նելլի Հ.
/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ՝ papanyan.metod@gmail.com

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	6
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	7
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	7
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	8
9.	Ուսումնառության մեթոդները	8
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	9
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	10
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	11
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	12
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	13
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	14
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	15
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	16
14.	Գնահատում.....	17
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	18
	14.2. Հարցաշար.....	19
	14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	19
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	20

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«ԽՄԲԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ» դասընթացը կառուցված է ժամանակագրորեն, որը թույլ է տալիս ցուցաբերել հասարակական-պատմական զարգացման կապերը երաժշտական մշակույթի զարգացման հետ: Երաժշտա-պատմական ընթացքը դիտվում է մեկ նվագարանի՝ դաշնամուրի /մասնակիորեն նրա նախորդների՝ կլավեսինի և կլավիկորդի/ ռակուրսում, ինչպես նաև կոմպոզիտորների, կատարողների և մանկավարժների գործունեության սինթեզի մեջ:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել երաժշտարվեստում տեղ գտած նոր մեթոդներին և տեխնոլոգիաներին: Առարկայի խնդիրն է ուսանողներին հաղորդակից դարձնել խմբավարական արվեստի ձեռքբերումներին պատմական տարբեր շրջաններում և տարբեր մշակույթային միջավայրում, վերլուծել առանձին ժանրերի առանձնահատկությունները տարբեր ոճերի, գեղարվեստական ուղղությունների շրջանակներում:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են

- 1) դաստիարակել ուսանողների մոտ սեր դեպի խմբավարական արվեստը,
- 2) զարգացնել նրանց մոտ վոկալ-խմբերգ ային և խմբավարական-կատարողական հմտություններ և կարողություններ,

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

- ✓ Հայ և համաշխարհային երաժշտության պատմության ընթացքի իմացություն,
- ✓ երաժշտական ստեղծագործության կառուցվածքի վերլուծություն
- ✓ դաշնամուրային կատարողականության տիրապետում

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«ԽՄԲԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

ուսանողը պետք է իմանա.

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

- Խմբավարչական աշխատանքի ձևավորման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները, դրանց կապը պատմահասարակական պայմանների հետ
- տարբեր երկրների խմբերգային կատարողական արվեստի ազգային առանձնահատկությունները
- խմբավարական ժեստերի և սխեմաների էվոլյուցիան էվոլյուցիան
- ազգային կոմպոզիտորական դպրոցների դերակատարությունը խմբավարության մեթոդիկայի զարգացման գործում
- հռչակավոր կոմպոզիտորների նշանավոր երկերի առանձնահատկությունները (երաժշտական լեզուն, արտահայտչամիջոցները՝ մեղեդի, հարմոնիա, մտրառիթմ...)

ուսանողը պետք է կարողանա.

- մանկավարժական տարբեր իրավիճակներում կիրառել յուրացված գիտելիքները ,
- ուսումնասիրվող կոմպոզիտորների ստեղծագործություններում որոշել երաժշտական ոճի, ուղղության հիմնական առանձնահատկությունները իրականացնել ստեղծագործությունների կերպարային, կառուցվածքային և լադահարմոնիկ վերլուծություն, հասկանալ երաժշտական ձևերի, կառուցվածքի զարգացման առանձնահատկությունները,
- Ձևավորել մանկական ձայները, անսամբլի զգացողությունը
- օգտագործել ձայնադրում, սոլֆեջջո առարկաների ուսուցման ընթացքում ստացած կարողություններն ու հմտությունները,
- վերլուծել առանձին վոկալ-խմբերգային ժանրի ստեղծագործություններ:

ուսանողը պետք է տիրապետի.

- խմբավարական կատարողական հմտություններին,
- վոկալ-խմբերգային ստեղծագործության կատարողական գործընթացին:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)

- ԳԿ1** վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն
- ԳԿ2** կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն
- ԳԿ3** հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ
- ԳԿ4** մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ
- ԳԿ8** տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն(տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն)
- ԳԿ9** խնդիրների լուծում
- ԳԿ10** որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)

- ՀԳԿ1** գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն
- ՀԳԿ2** հետազոտություններ կատարելու ունակություններ
- ՀԳԿ3** սովորելու ունակություն
- ՀԳԿ4** նոր գաղափարներ առաջ քաշելու (ստեղծագործելու) ունակություն
- ՀԳԿ5** այլ երկրների մշակույթների և սովորույթների իմացություն
- ՀԳԿ6** ինքնուրույն աշխատելու ունակություն
- ՀԳԿ7** որակի կարևորության գիտակցում
- ՀԳԿ8** հաջողության ձգտում

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- ԱԿ1** դրսևորել մասնագիտության պատմության և հիմունքների իմացություն
- ԱԿ2** հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները
- ԱԿ3** ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն
- ԱԿ4** կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները
- ԱԿ5** դրսևորեն ժամանակակից խոր գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտում (նորագույն տեսությունների, դրանց մեկնաբանությունների, մեթոդների և եղանակների իմացություն),

ԱԿ6 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ7 ունակ լինեն ուրույն, թեկուզ և փոքր ներդրում կատարելու տվյալ առարկայական ոլորտում,

ԱԿ8 ցուցաբերեն ինքնուրույնություն և ստեղծագործական մոտեցում տվյալ առարկայական ոլորտում գործունեություն ծավալելիս,

ԱԿ9 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

« ԽՄԲԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ » դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում նաև մագիստրատուրայում կրթությունը շարունակելու, երաժշտական արվեստի բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/120 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ		Ժամաքանակ
	8-րդ կիսամյակ		
Դասախոսություն	20		
Գործնական աշխատանք	28		
Սեմինար պարապմունք			
Լաբորատոր աշխատանք			
Ինքնուրույն աշխատանք	72		

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Ընդամենը		120		
Ստուգման քննություն)	ձևը (ստուգարք/ընթացիկ)	ստուգարք		

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴ .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:
 Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵
 - **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի ելությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
 - **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
 - **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
 - **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատԳԿ ցանցային էջերի օգտագործում:

- **Աշխատանքային տեսող** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Չեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Չարցագրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. Դասավանդման մեթոդներն են⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

9. Ուսումնառության մեթոդներն են⁷ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինարային աշխատանք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	հնցնուկոյն աշխատանք
8-րդ կիսամյակ						
1	Ժամանակակից իմբավարական տեխնիկայի զարգացման հիմնական փուլերը	2		2		6
2	Իմբավարական կատարողական արվեստի առանձնահատկությունները	2		2		6
3	Իմբավարական ոճն որպես գեղագիտական կատեգորիա	2		2		6
4	Իմբավարական ապարատի ձևավորման ուղիները	2		2		6
5	Իմբավարի ձեռքերի դիրքը, դիմախաղն ու հայացք	2		2		6
6	Իմբավարական ժեստի տարատեսակներն ու նրանց դերը	2		2		6
7	Իմբերգային ստեղծագործության կատարողական վերլուծություն	2		2		6
8	Իմբավարական սխեմաներ	2		2		6
9	Իմբավարական արտիկուլյացիա	2		2		6
10	Իմբավարի և նվագակցողի համագործակցությունը	2		2		6

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

11	Երևակայական և իրական կատարողականության տարբերությունը			4		6
12	Երաժշտական ստեղծագործության կատարման ինքնուրույն նախապատրաստում			4		6
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		20		28		72

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Колесникова, Н. А. Основы теории и методики обучения дирижированию : учеб.метод. пособие /.	2002
2.	Алиев Ю. Пение на уроках музыки: Методическое пособие для учителя.	-М.,1978.
3.	Малинина Е. Вокальное воспитание детей. В помощь педагогу - музыканту.	Λ., 1967
4.	Շահնազարյան Ա. Մ., Խնկի ծառ (երգարան),	Երևան-1988 Արևիկ
5.	Մազմանյան Մ. Ս. Խմբավարական արվեստ:	Երևան-1980
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Հայ կոմպոզիտորների խմբերգեր,	2015թ, Երևան
2.	Ռ. Պետրոսյան Մանկական խմբերգեր	2012. Երևան

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
IV կուրս, II կիսամյակ				
1.	Ժամանակակից խմբավարական տեխնիկայի զարգացման հիմնական փուլերը	Ժամանակակից խմբավարական տեխնիկայի զարգացման հիմնական փուլերը	2	Դասախոսական կյուլթեր, 1, 2, 3
2.	Խմբավարական կատարողական արվեստի առանձնահատկությունները	Խմբավարական կատարողական արվեստի առանձնահատկությունները	2	Դասախոսական կյուլթեր, 1, 2, 3
3.	Խմբավարական ոճն որպես գեղագիտական կատեգորիա	Խմբավարական ոճն որպես գեղագիտական կատեգորիա	2	Դասախոսական կյուլթեր, 1, 2, 3
4.	Խմբավարական ապարատի ձևավորման ուղիները	Խմբավարական ապարատի ձևավորման ուղիները	2	Դասախոսական կյուլթեր, 1, 2, 3
5.	Խմբավարի ձեռքերի դիրքը, դիմախաղն ու հայացք	Խմբավարի ձեռքերի դիրքը, դիմախաղն ու հայացք	2	Դասախոսական կյուլթեր, 1, 2, 3
6.	Խմբավարական ժեստի տարատեսակներն ու նրանց դերը	Խմբավարական ժեստի տարատեսակներն ու նրանց դերը	2	Դասախոսական կյուլթեր, 1,4,5
7.	Խմբերգային ստեղծագործության կատարողական վերլուծություն	Խմբերգային ստեղծագործության կատարողական վերլուծություն	2	Դասախոսական կյուլթեր, 1,4,5
8.	Խմբավարական սխեմաներ	Խմբավարական սխեմաներ	2	Դասախոսական կյուլթեր, 1,4,5

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

9.	Խմբավարական արտիկուլյացիա	Խմբավարական արտիկուլյացիա	2	Դասախոսական կյութեր, 1,4,5
10.	Խմբավարի և նվագակցողի համագործակցությունը	Խմբավարի և նվագակցողի համագործակցությունը	2	Դասախոսական կյութեր, 1,4,5

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
IV կուրս, II կիսամյակ					
1.	Ժամանակակից խմբավարական տեխնիկայի զարգացման հիմնական փուլերը	Ժամանակակից խմբավարական տեխնիկայի զարգացման հիմնական փուլերը	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
2.	Խմբավարական կատարողական արվեստի առանձնահատկություններ ը	Խմբավարական կատարողական արվեստի առանձնահատկություններ ը	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
3.	Խմբավարական ոճն	Խմբավարական ոճն	2	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3,4

¹⁰ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	որպես գեղագիտական կատեգորիա	որպես գեղագիտական կատեգորիա		Վարժությունների կատարում:	ԼԳ-1,2
4.	Խմբավարական ապարատի ձևավորման ուղիները	Խմբավարական ապարատի ձևավորման ուղիները	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
5.	Խմբավարի ձեռքերի դիրքը, դիմախառն ու հայացք	Խմբավարի ձեռքերի դիրքը, դիմախառն ու հայացք	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
6.	Խմբավարական ժեստի տարատեսակներն ու նրանց դերը	Խմբավարական ժեստի տարատեսակներն ու նրանց դերը	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
7	Խմբերգային ստեղծագործության կատարողական վերլուծություն	Խմբերգային ստեղծագործության կատարողական վերլուծություն	2		
8	Խմբավարական սխեմաներ	Խմբավարական սխեմաներ	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
9	Խմբավարական արտիկուլյացիա	Խմբավարական արտիկուլյացիա	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
10	Խմբավարի և նվագակցողի	Խմբավարի և	2	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3,4

	համագործակցությունը	նվագակցողի համագործակցությունը		Վարժությունների կատարում:	ԼԳ-1,2
11	Երևակայական և իրական կատարողականության տարբերությունը	Երևակայական և իրական կատարողականության տարբերությունը	4	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
12	Երաժշտական ստեղծագործության կատարման ինքնուրույն նախապատրաստում	Երաժշտական ստեղծագործության կատարման ինքնուրույն նախապատրաստում	4	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹¹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹²
IV կուրս, II կիսամյակ						

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	Երևակայական և իրական կատարողականության տարբերությունը	Երևակայական և իրական կատարողականության տարբերությունը	<u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u>	Ապրիլ	Բանավոր	ՋՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
2.	Երաժշտական ստեղծագործության կատարման ինքնուրույն նախապատրաստում	Երաժշտական ստեղծագործության կատարման ինքնուրույն նախապատրաստում	<u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u>	Մայիս	Բանավոր	ՋՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹³

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Դասախոսությունների, գործնական պարապունքների ժամանակ դիդակտիկ նյութերի, նկարների, ումուճակապատկերային տեսաֆիլմերի, գծապատկերների ցուցադրում:
Սարքեր, սարքավորումներ	Ուսանողի աշխատանք համակարգչի հետ:
Գործնական	
Այլ	

¹³ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. **Գնահատում**

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁴:

14.1. **Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝**

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. **Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.**

Դասընթացն ամփոփվում է 2-րդ կիսամյակ քննությոն:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 ստուգարք միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի

¹⁴«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁵

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

- Ժամանակակից խմբավարական տեխնիկայի զարգացման հիմնական փուլերը
- խմբավարական կատարողական արվեստի առանձնահատկությունները
- խմբավարական ոճն որպես գեղագիտական կատեգորիա
- խմբավարական ապարատի ձևավորման ուղիները
- խմբավարի ձեռքերի դիրքը, դիմախաղն ու հայացք
- խմբավարական ժեստի տարատեսակներն ու նրանց դերը
- խմբերգային ստեղծագործության կատարողական վերլուծություն
- խմբավարական սխեմաներ
- խմբավարական արտիկուլյացիա
- խմբավարի և նվագակցողի համագործակցությունը
- Երևակայական և իրական կատարողականության տարբերությունը
- Երաժշտական ստեղծագործության կատարման ինքնուրույն նախապատրաստում

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված հարցեր.

- Ժամանակակից խմբավարական տեխնիկայի զարգացման հիմնական փուլերը
- խմբավարական կատարողական արվեստի առանձնահատկությունները
- խմբավարական ոճն որպես գեղագիտական կատեգորիա
- խմբավարական ապարատի ձևավորման ուղիները
- խմբավարի ձեռքերի դիրքը, դիմախաղն ու հայացք
- խմբավարական ժեստի տարատեսակներն ու նրանց դերը
- խմբերգային ստեղծագործության կատարողական վերլուծություն

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված հարցեր.

- խմբավարական սխեմաներ
- խմբավարական արտիկուլյացիա
- խմբավարի և նվագակցողի համագործակցությունը
- Երևակայական և իրական կատարողականության տարբերությունը
- Երաժշտական ստեղծագործության կատարման ինքնուրույն նախապատրաստում

¹⁵ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

14.4. Գնահատման չափանիշները¹⁶.

- Տեսական գիտելիքները -բանավոր :
- Գործնական աշխատանքները – բանավոր:
- Ինքնուրույն աշխատանքը – գրավոր/բանավոր:

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

ՎԱՆԱԶՈՐԻ Զ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԵ
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.13.6 - «Երաժշտական կրթություն»

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/բ-210 Խմբավարության դասավանդման մեթոդիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	28
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է առարկայի ուսումնասիրությունը նպատակ ունի ուսանողներին ծանոթացնել երաժշտարվեստում տեղ գտած նոր մեթոդներին և տեխնոլոգիաներին: Առարկայի խնդիրն է ուսանողներին հաղորդակից դարձնել խմբավարական արվեստի ձեռքբերումներին պատմական տարբեր շրջաններում և տարբեր մշակույթային միջավայրում, վերլուծել առանձին ժանրերի առանձնահատկությունները տարբեր ոճերի, գեղարվեստական ուղղությունների շրջանակներում:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ծանոթություն խմբավարական արվեստի տեխնիկայի տարբեր տեղանակներին ✓ լսողական վերահսկողության ապահովում կատարողականության ժամանակ ✓ տեսական գիտելիքների գործնական կիրառում ✓ խմբավարական հմտությունների զարգացման ուղիներին <p><i>Չմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <u>երաժշտական ստեղծագործությունների վերլուծում</u> ✓ <u>գեղարվեստական ուղղությունների ռճային առանձնահատկությունների բացահայտում</u> ✓ <u>երաժշտական նյութի մագուղություն</u> ✓ <u>երգչախմբային և անսամբլային պարտիտուրների ընթացում և մեկնաբանություն</u> <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու ✓ որակի մասին հոգացություն ✓ թիմում աշխատելու ✓ գնահատման գործիքների կիրառելու 			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Թեմաներ</p> <p>Թեմա 1. Ժամանակակից խմբավարական տեխնիկայի զարգացման հիմնական փուլերը</p> <p>Թեմա 2. Խմբավարական կատարողական արվեստի առանձնահատկությունները</p> <p>Թեմա 3. Խմբավարական ոճն որպես գեղագիտական</p>			

կատեգորիա
 Թեմա 4. Խմբավարական ապարատի ձևավորման ուղիները
 Թեմա 5. Խմբավարի ձեռքերի դիրքը, դիմախաղն ու հայացք
 Թեմա 6. Խմբավարական ժեստի տարատեսակներն ու նրանց դերը
 Թեմա 7. Խմբերգային ստեղծագործության կատարողական վերլուծություն
 Թեմա 8. Խմբավարական սխեմաներ
 Թեմա 9. Խմբավարական արտիկուլյացիա
 Թեմա 10. Խմբավարի և նվագակցողի համագործակցությունը
 Թեմա 11. Երևակայական և իրական կատարողականության տարբերությունը
 Թեմա 12. Երաժշտական ստեղծագործության կատարման ինքնուրույն նախապատրաստում

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ԶԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՅԱՏՈՒՄ`

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով` առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով` առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)` առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում` առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100-միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«Գերազանց» (5)	96-100	A+
«Գերազանց» (5)	91-95	A
«Գերազանց» (5)	86-90	A-
«Լավ» (4)	81-85	B+
«Լավ» (4)	76-80	B
«Լավ» (4)	71-75	B-

	«Բավարար» (3)	67-70	C+
	«Բավարար» (3)	62-66	C
	«Բավարար» (3)	58-61	C-
	«Անբավարար»	0-57	D
	«Ստուգված»	58-100	S
	«Չստուգված»	0-57	U
Գրականություն	<p>Պարտադիր –</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колесникова, Н. А. Основы теории методики обучения дирижированию: учеб. метод. пособие /. 2002 2. Алиев Ю. Пение на уроках музыки: Методическое пособие для учителя, -М., 1978 3. Малинина Е. Вокальное воспитание детей. В помощь педагогу-музыканту.- Л, 1967 4. Մազմանյան Մ. Ս. Խմբավարական արվեստ: Երևան-1980 5. Շահնազարյան Ա. Մ., Խնկի ծառ (երգարան), Երևան-1988 Արևիկ <p>Լրացուցիչ-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հայ կոմպոզիտորների խմբերգեր, 2015թ, Երևան 2. Ռ. ՊետրոսյանՄանկական խմբերգեր.2012. Երևան 		